

Nr 44.

Av herr **Spetz**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag för beredande av tillfälligt understöd åt fiskare.

I nionde huvudtiteln för budgetåret 1951/52 finnes på s. 247 upptagen (under punkt nr 158) anslag för beredande av tillfälligt understöd åt fiskare.

Detta anslag beviljades första gången av riksdagen år 1934, som för budgetåret 1934/35 anvisade ett extra reservationsanslag på 750 000 kronor för beredande av understöd åt fiskare. Sedermera har av anslaget belopp reserverats från år till år, och senast hemställde kungl. fiskeristyrelsen i skrivelse av den 10 augusti 1950, att den då till 154 000 kronor uppgående reservationen skulle få disponeras även under budgetåret 1951/52. Departementschefen var av samma mening och hemställde, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medge, att ifrågavarande reservationsanslag skulle få användas även under budgetåret 1951/52, vilket också blev riksdagens beslut.

I Kungl. Maj:ts kungörelse nr 281 av den 15 juni 1934 rörande detta anslag åt fiskare stadgas i § 1, att i den mån tillgängliga medel därtill förslå, kommun enligt bestämmelserna i nämnda kungörelse kan erhålla anslag av statsmedel att användas för utlämnande av tillfälligt understöd utan återbetalningsskyldighet åt fiskare, som på grund av fiskerinäringens tryckta läge, enbart eller i förening med andra med utövandet av nämnda näring sammanhängande omständigheter, råkat i ekonomiska svårigheter och för sin försörjning befinna sig i trängande behov av bistånd.

Vidare stadgas i kungörelsen, att kommun, som önskar erhålla dylikt statsanslag, har att därom till länsstyrelsen inkomma med till Kungl. Maj:t ställd ansökan. Kungl. Maj:t äger som villkor för statsanslags tillgodonjutande föreskriva, att kommunen skall med egna medel bidra till understödsverksamheten med viss del av beloppet.

Som bestämmelserna i kungörelsen äro formulerade (kungörelsens 3 § ändrades genom kungörelse den 23 februari 1940), har det visat sig nästan omöjligt för en fiskare att erhålla understöd från detta anslag.

Först och främst har det sålunda ofta varit svårt för den enskilde fiskaren att hos vederbörande kommunala myndigheter utverka en framställning till Kungl. Maj:t om statsanslag av detta slag, detta särskilt om vederbörande kommun som regel måste räkna med att betala upp till 25 procent av de belopp, som utlämnas i understöd åt fiskare inom kommunen.

Vidare måste det betecknas som en olycklig formulering, att understöd

endast lämnas åt fiskare, som på grund av »fiskerinäringens nuvarande tryckta läge» råkat i ekonomiska svårigheter. Det måste givetvis vara mycket svårt för vederbörande myndigheter att avgöra, huruvida fiskerinäringen befinner sig i ett tryckt läge, och i vad mån detta är orsaken till den enskilde fiskarens ekonomiska svårigheter. Efter ordalydelsen måste ju kungörelsen tolkas så, att enskilda fiskare i aldrig så stora svårigheter icke kunna erhålla del av anslaget, om deras svårigheter icke bero av näringens tryckta läge. Men förhållandet kan ju vara att större delen av fiskets utövare ha en sådan inkomst, att man icke direkt kan säga, att näringen som helhet har ett tryckt läge. Samtidigt kunna emellertid vissa fiskaregrupper eller enskilda fiskelag genom omständigheter, som de själva icke ha något inflytande över, komma i sådana svårigheter, att de äro i stort behov av att få hjälp från ifrågavarande anslag.

När kungörelsen formulerades år 1934, befann sig ju flertalet av vårt lands näringar i ett ganska tryckt läge, och det låg nära till hands att förbinda understödet med de allmänna svårigheterna för fiskerinäringen. När nu emellertid såväl fiskeristyrelsen som departementschefen ansett skäl föreligga att från år till år reservera återstående del av anslaget och riksdagen också gått med härfpå, synes det oss nödvändigt att bestämmelserna kring anslaget anpassas efter dagens läge. I varje fall kan fiskerinäringen icke vara betjänt av att här finnes ett anslag för fiskare, som bli i trängande behov av bistånd, men att denna hjälp göres illusorisk genom de villkor med vilka den är förenad. Hur svår den enskilde fiskarens eller det enskilda fiskelagets ekonomiska ställning i dag än blir, synes han knappast ha möjlighet att erhålla tillfälligt understöd av detta anslag.

Vi finna därför tidpunkten vara inne för en omarbetning av bestämmelserna i kungörelsen nr 281/1934 (jämför nr 110/1940), så att detta anslag av statsmedel kan fylla den uppgift, som det från början var avsett för. Vid denna omarbetning bör bland annat hänsyn tagas till sådana fiskare, som råkat i ekonomiska svårigheter i samband med att de drivit försöksfiske i olika former, bland annat genom att uppsöka nya fiskevatten. Sådana föregångsmän inom fisket stå ofta stora risker, och det är rimligt att för det fall de misslyckas någon ersättning skulle kunna lämnas dem av statsmedel. I utredningen böra även i övrigt uppmärksammas fall, då möjlighet lämpligen bör öppnas för fiskare att tillfälligt erhålla understöd ur det här nämnda anslaget.

Den utredning, som här föreslås, kan lämpligtvis uppdragas åt kungl. fiskeristyrelsen, i vilken ju även finnas representanter för fiskerinäringen.

Med hänvisning till vad ovan anförts föreslås,

att riksdagen måtte besluta hemställa, att Kungl. Maj:t måtte på lämpligt sätt låta utreda frågan om sådan ändring av kungl. kungörelserna nr 281 av den 15 juni 1934

och nr 110 av den 23 februari 1940, angående anslag av statsmedel för beredande av tillfälligt understöd åt fiskare, att fiskare erhålla större möjligheter till bidrag ur anslaget än vad nu är fallet.

Stockholm den 18 januari 1952.

Gunnar Spetz.
